

pligter arbejdsgiveren til at foretage tilpasninger i et rimeligt omfang. Udgifterne hertil vil imidlertid i langt de fleste tilfælde blive afholdt af det offentlige.

Jeg vil gerne understrege, at tilpasningsforpligtelsen gælder i de konkrete sager om enten ansættelse eller fastholdelse af handicappede, og den er først aktuel, når den pågældende person med handicap vurderes at have de kompetencer, som stillingen kræver.

Der er så blevet rejst spørgsmål om niveauet for implementeringen, og der vil jeg godt erindre om, at der med lovforslaget er tale om en implementering af et EF-direktiv. Som der er bred enighed om i Tinget, går vi som alt overvejende hovedregel ikke længere end direktivets krav, når vi gennemfører direktiver på arbejdsmarkedsområdet.

Jeg er på den ene side lidt ked af DSI's utilfredshed med niveauet med implementeringen, fordi jeg synes, at vi i fællesskab burde kunne glæde os over det fremskridt, som der utvivlsomt er tale om. På den anden side må man indse, at der er tale om en implementeringsøvelse. DSI er naturligvis som alle andre velkommen til at rejse spørgsmål om mere vidtgående regler, der ikke kan udledes af direktivet. Det skal bare efter min mening gøres i anden sammenhæng.

Med hensyn til direktivets aldersbestemmelser overlader direktivet i et vist omfang til medlemsstaterne at fastsætte, hvilke aldersgrænser der skal være mulige. Det skal der tages stilling til, og derfor giver det på dette punkt ikke mening at tale om standard- eller minimumsimplicitering. Så synes jeg endelig, der er grund til at tilføje, at man ikke skal underkende værdien af diskriminationsforbuddet.

Men jeg vil gerne sige, at vi naturligvis vil besvare alle de rejste spørgsmål under udvalgsbehandlingen, så vi kan uddybe de temaer, der har været i dagens debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigel-

se, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 17.40

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 89: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om integration af udlændinge i Danmark. (Bekæmpelse af misbrug af sociale ydelser m.v., udvidelse af kontrolbeføjelser, indførelse af sanktioner, hurtig beskæftigelsesindsats m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 11/11 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Irene Simonsen (V):

Forslaget her er et led i regeringens handlingsplan om fair play. Det går ud på at bekæmpe misbrug af sociale ydelser i de tilfælde, hvor personer uberettiget modtager dagpenge m.v., samtidig med at de arbejder. Det skal have alvorlige konsekvenser at snyde.

Baggrunden for lovforslaget er, at der har været en række kontrolaktioner, som viser, at der faktisk forekommer et betydeligt misbrug af dagpenge og andre sociale ydelser. Det er fuldstændig uacceptabelt, at der snydes med de offentlige midler, for det er nødvendigt at sikre et godt arbejdsmarked, hvor alle kan arbejde og konkurrere på lige fod. Det gælder både for de virksomheder, som konkurrerer med virksomheder, der benytter sort arbejdskraft, og for arbejdstagerne, som skal kunne forsørge sig selv.

Det er vigtigt at gribe ind over for misbrug for at sikre, at de familier, der reelt har brug for støtte og er berettiget til den, også får den. Hvis der ikke gribes ind, risikerer vi jo, at den folkelige opbakning, der er til det danske velfærdssystem, forsvinder med tiden, og det vil være til stor skade for dem, der virkelig har brug for hjælpen. Derfor skal alle ledige stille deres

arbejdskraft til rådighed for lovlydige virksomheder, så der ikke forefindes ulovligt arbejde.

For at komme problemerne med misbrug af de sociale ydelser til livs foreslår regeringen en række skærper af de eksisterende sanktioner samt indførelse af nye sanktioner. Derudover foreslås det, at beskæftigelsesindsatsen for visse personer skal ske hurtigere.

Lovforslaget indeholder seks konkrete elementer: De administrative sanktioner ved misbrug af dagpenge skal skærpes; karantænesanktionen hæves fra minimum 37 til minimum 74 timer; der indføres nye sanktioner over for kontanthjælpsmodtagere og starthjælpsmodtagere i tilfælde af misbrug, idet hjælpen skal nedsættes eller tilbagebetales i op til 20 uger, og der indføres nye sanktioner ved misbrug over for arbejdsgivere, der får dagpengerefusion, samtidig med at den sygemeldte er i arbejde hos arbejdsgiveren. Arbejdsgiveren skal miste retten til refusion, indtil forholdet et kommet retsligt på plads.

Der foreslås også en hurtigere beskæftigelsesindsats over for personer, som under en kontrolaktion træffes som ansatte, men samtidig uberettiget får udbetalt dagpenge. Dagpengene fjernes, indtil personen henvender sig til arbejdsløshedskassen.

Det foreslås, at kommunernes og Arbejdsdirektoratets beføjelser i forbindelse med kontrolaktionerne udvides. Kommunerne skal også kunne foretage eftersyn på de arbejdssteder for en virksomhed, der ligger uden for de lokaler, der benyttes af selve virksomheden.

Endelig indføres der nye sanktioner over for udlændinge, som uberettiget modtager introduktionsydelse, samtidig med at de arbejder med sort arbejde. Tilbagebetalingen af sociale ydelser, hurtigere beskæftigelsesindsats m.v. skal indskrives i integrationsloven.

I bund og grund er der megen sund fornuft i forslaget. Jeg synes da som ordfører på området, at det er ærgerligt, at vi er nødt til at skride dertil, men netop de kontrolaktioner, der har været, har jo vist, at der snydes i et langt større omfang, end nogen egentlig havde forestillet sig, så det er vigtigt at få det bekæmpet, både for at konkurrencen kan være fair og ikke mindst for at tilgodesse alle de lovlydige medarbejdere, der er rundtom i systemerne.

Det er ikke fair play, når nogle har lettere ved at snyde end andre, og det snyderi, der foregår, skal bekæmpes. Derfor går Venstre helt ind for lovforslaget og kan tilslutte sig det, og derud-

over kan jeg hilse fra De Konservative og sige, at de også tilslutter sig forslaget.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Der er to korte bemærkninger fra henholdsvis hr. Ole Sohn og hr. Ole Vagn Christensen.

Kl. 17.45

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg var lige ved at sige, at jeg har forståelse for Venstres synspunkter, men jeg kan godt genkende retorikken i Venstres ordførers måde at se tingene på.

Jeg vil lige stille et opklarende spørgsmål. Finder Venstre ikke, at der er forskel på, om en person foretager sig noget i svigagtig hensigt, altså bevidst snyd, eller af vanvare kommer til at foretage sig noget uagtsomt? Det er det ene spørgsmål.

Det andet er: Finder Venstre ikke, at der er en vis sammenhæng mellem det stigende omfang af sort arbejde og svindel i virksomheder og forretninger og det, at regeringen faktisk har skåret drastisk ned på Told og Skat, som kunne forebygge en stor del af de skader, vi nu forsøger at reparere på, hvis det var sådan, at de havde mandskabet til at varetage opgaverne? Er det egentlig så underligt?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Nu kommer det jo an på, hvordan man udlægger det, om der er skåret voldsomt ned på Told og Skat, og det tror jeg ikke hr. Ole Sohn og jeg kan blive helt enige om. Men noget af det, jeg synes er vigtigt, og som regeringen faktisk viser i handling, er, at der, hvor vi ved, at der er brug for en indsats, griber vi ind og gør en indsats, og det har vi netop gjort her.

Der har været foretaget adskillige kontrolaktioner, og hr. Ole Sohn og SF er også klar over, at det ikke er hensigten, at det skal foregå i mindre omfang fremover. Men vi prioriterer indsatsen dér, hvor det er vigtigt at sætte ind, for noget af det, der er vigtigt for regeringen, er nemlig at få fat i dem, som snyder, og at der bliver gjort en indsats de steder, hvor vi ved, at tingene foregår på en mistænkelig måde.

Med hensyn til uagtsomhed vil jeg sige: Jo, det er noget af det, som jeg synes det er væsentligt at få diskuteret og debatteret godt under udvalgsarbejdet. Det vil jeg gerne imødekomme.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Den sidste bemærkning er ret interessant, for den betyder jo sådan set, at man fra Venstres side har forstået, at det bulder og brag, man er faret ud med, når det drejer sig om uagtsomhed, i virkeligheden er det, der vil sætte avisoverskrifterne fremover.

Det handler jo, som vi alle ved, ikke om et bevidst misbrug. Det handler om, at der f.eks. kan være fejl i forbindelse med uvidenhed, misforståelser, forglemmelser m.v. Jeg synes, det er en stærk erkendelse, Venstre er nået til, men jeg synes, det er lidt betænkeligt, at man i store taler og med store falbelader har udbredt sig om, at nu skal der sandelig gøres noget på området.

Et andet lille spørgsmål hænger sammen med spørgsmålet om fair play: Er det fair play at lade den anden ægtefælle og måske børnene lide under, hvad et medlem af familien har gjort?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Først vil jeg gerne sige til hr. Ole Vagn, at jeg synes altså ikke, jeg har oplevet en regering, der er faret frem med bulder og brag, som hr. Ole Vagns retorik antyder, men som netop har vist, at den sætter handling bag ordene. Det er jo det, der er så vigtigt: at slå ned dér, hvor man ved, der foregår bevidst svindel.

Med hensyn til uagtsomhed synes jeg netop, det er vigtigt, at vi får det med i udvalgsbehandlingen og får debatteret det og snakket det godt igennem. Vi skal være opmærksomme på, at det er vigtigt at skille tingene ad: Hvornår er det bevidste handlinger, og hvornår er det uagtsomt? Det spørgsmål synes jeg er vigtigt, og jeg vil også gerne deltage i en debat om det.

Angående det sidste, hr. Ole Vagn spørger om, går jeg ud fra, at hr. Ole Vagn tænker på de tilfælde, hvor man griber ind over for kontanthjælpsmodtagere og skærer i ægtefællens bidrag. Her er det jo sådan, at vi har forsørgelsespligten ifølge lovgivningen, og det synes jeg er i orden. Vi skal ikke lave om på den lovgivning, men lade den eksistere i den udstrækning, den har nu.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Jeg tror nok, at når vi omtaler kolleger i Folketinget, siger vi deres fulde navn: Hr. Ole Vagn Christensen.

Irene Simonsen (V):

Hr. Ole Vagn Christensen, undskyld.

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Fru Irene Simonsen sagde i sin ordførertale, at der foregår meget snyd – det var næsten helt højstemt: *meget snyd*. Hvordan får fru Irene Simonsen det til at hænge sammen med det, som står i fremsættelsestalen:

»Forslaget skønnes samlet at betyde en mindredgift for det offentlige af mindre omfang.«

Hvis der foregår meget snyd, hvordan kan mindredgiften så blive af mindre omfang?

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Jeg kan sige, at efter at have læst i forslaget, hvad det giver, giver det mig bekendt rent faktisk en indtægt, fordi man får standset noget snyd. Man skønner, at lovforslaget vil medføre positive økonomiske konsekvenser for både stat og kommuner, nemlig for statens vedkommende 25,9 mio. kr. og for kommunerne 0,3 mio. kr. årligt.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Så er den næste ordfører hr. Ole Vagn Christensen.

Ole Vagn Christensen (S):

Lad mig straks slå fast, at også for Socialdemokraterne er et af vor tids store samfundsproblemer det planlagte sorte arbejde. Et andet navn for det kunne være illegalt arbejde.

I Nordisk Råd fremsattes på sessionen i 2002 forslag til rekommandationer, som blev vedtaget af rådet. Det første forslag handlede om at udarbejde kontrolsystemer til bekæmpelse og afsløring af virksomheder, der benytter sig af sort arbejde gennem erfaringsudveksling, og det andet handlede om et samarbejde om at indføre sanktioner over for virksomheder, så det ikke kan lønne sig at udføre sort arbejde.

Vi har fra Socialdemokratiets side arbejdet for, at det ikke må kunne betale sig at rekruttere sort arbejdskraft. Det skal ske ved at kræve højere bøder og højere skadeserstatninger, så det netop ikke kan lønne sig at foretage den slags handlinger og man kan mærke straffen. Men vi må ærligt tilstå, at der ikke har været megen velvilje fra regeringens side til at være med til at gennemføre disse principper. Vi har faktisk sam-

men med et alternativt flertal måttet trække regeringen til truget.

Et andet område, hvor vi også har mærket, at regeringen ikke har været positiv, som man kunne ønske, var, da vi fremsatte vores forslag om erhvervskørekort. Her måtte vi også konstatere, at der ikke var megen fremkommelighed fra denne regerings side.

Når vi står med forslaget her, er det fremstillet som en stærk mands forslag: Nu skal lønmodtagerne virkelig få noget at mærke! Vi er helt enige med ministeren, når det drejer sig om svigagtige forhold med sociale ydelser. Så kan man diskutere, hvordan sanktionerne skal være, og vi har ikke nogen kommentarer til de foreslåede forhøjelser vedrørende svigagtige forhold.

Det har vi derimod, når det drejer sig om de forhøjede sanktioner ved uagtksomhed. Vi har forstået, at det er Venstre rendt langt væk fra, så vi forstår ikke, at ministeren overhovedet kan fremsætte et sådant forslag. Her er der ikke tale om bevidst snyd eller misbrug, men derimod om fejl, som eksempelvis skyldes uvidenhed, misforståelser, forglemmelser, sløseri m.v. At ramme personer på den måde er at rette bager for smed, og det rammer fuldstændig ved siden af intentionerne i det, man kalder fair play-kampagnen.

Når vi ser på de socialpolitiske sanktioner, som regeringen vil indføre, har vi også nogle betænkeligheder. Den retstilstand, man nu vil indføre over for ægtefæller, hvorefter den ene ægtefælles ulovlighed skal føre til, at den anden ægtefælle får en straf, forstår vi ikke. Det er meget muligt, at den ene ægtefælle kan have økonomisk vinding ved, at den anden modtager uberegtigede sociale ydelser, men at straffe ægtefællen forudsætter da, at vedkommende kender til snyderiet. Men konen eller manden skal åbenbart kunne straffes for ægtefællens gerninger.

Det er måske den sammenblanding, der efterhånden er opstået af social- og arbejdsmarkedspolitikken, man nu vil bruge som grundlag for at undergrave det fintmaskede net, som ligger i dansk socialpolitik, hvor man har haft grænser for eksistensminimum. Hvad betyder det for familien? Ja, jeg vil i hvert fald ikke udelukke, at det er børnene, der bliver ramt og må betale prisen, så derfor stiller vi dette spørgsmål: Hvad er det for en retstilstand, vi får med dette lovfor-slag?

Kl. 17.55

Det, vi slet ikke forstår, er: Hvorfor er der intet om arbejdsgiverens ansvar for, at det ikke

skal kunne betale sig at rekruttere sort arbejdskraft? Burde vi ikke koncentrere os om at fange de brodne kar ved kilden? Burde vi sådan set ikke gå i gang med en fælles indsats og tage de værktøjer, som findes i dag, i brug for at samkøre registre, anvende ny teknologi og give arbejdsgiveren pligt til at give de fornødne oplysninger om, hvem han har ansat i sin virksomhed? Det er en måde at gå til kildens udspring på, men det er ikke det, der er lagt op til her, for det er jo ikke det, der har været motivet for regeringen. Regeringens motiv har været at spille stærk mand over for lønmodtagerne, især de svage lønmodtagere: Nu skulle der virkelig vises handling.

Vi ved, hvor mange sager det drejer sig om, og det er også rigtigt, som det er blevet sagt, at der ikke er de fornødne ressourcer til, at vi kan komme i den situation, at Told og Skat, og hvad alle myndighederne ellers hedder, er rustet til at tage fat på tingene. Men at arbejde konstruktivt med at tage loven op til revision og angribe problemerne ved kilden er der jo ikke megen propagandaværdi i. Det giver ikke udtryk for, at man er stærk mand.

Derfor må jeg sige, at vi har den opfattelse, at når vi vender tilbage til regeringsmagten – og det sker jo snart, kan vi forstå af den valgrummel, der er i luften – kan vi i hvert fald fortælle, at vi vil inddrage arbejdsgiverne i arbejdet, fordi vi mener, at det fleksible arbejdsmarked ...

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Ja tak.

Ole Vagn Christensen (S):

... også er af stor værdi for dem.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Der er nogle, der synes, at hr. Ole Vagn Christensen skal fortsætte, men med en afbrydelse. Fru Irene Simonsen.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Man er i hvert fald ikke i tvivl om, at hr. Ole Vagn Christensen er i fuld gang med valgkampen, for både retorikken og det hele går godt. Godt scoret, vil jeg sige, det går flot og højt, men jeg vil sige, at hvis ikke lige hr. Ole Vagn Christensen førte valgkamp, kunne det jo godt være, at han tværtimod ville synes, der er ret fornuftige ting i forslaget.

Der er lige nogle ting, jeg gerne vil have på det rene: Er hr. Ole Vagn Christensen ikke enig i, at reglerne om kontanthjælp tager udgangspunkt i det generelle princip, vi har om gensidig forsørgelsespligt, og at hvis den ene ægtefælle ikke står til rådighed, bliver der også sanktioneret over for den anden ægtefælle? Jeg kunne godt tænke mig at spørge, om hr. Ole Vagn Christensen ikke er enig i, at det faktisk er det generelle princip, som Socialdemokraterne altid har støttet – åbenbart lige bortset fra når de er i valgkamp?

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg må sige, at før mig handler det om, at vi har et system med et socialt netværk.

Ved at foretage den slags sanktioner over for familien undergraver man muligheden for, at familien kan eksistere, og det vil sige, at man rammer børnene. Vi kender jo alle sammen graden af de sociale ydelser og ved, hvordan de er sat sammen, og derfor er vores svar, at man ikke skal ramme den anden ægtefælle i forbindelse med den måde, man griber sagen an på. Vi skal selvfølgelig sørge for at gå direkte til kilden, som jeg sagde før, og det vil sige, at vi skal lægge et større ansvar på arbejdsgiveren, for han har også fordel af det fleksible arbejdsmarked, hvor han kan afskedige sine medarbejdere.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Så er jeg altså nødt til at spørge på en anden måde: Vil det sige, at med det, hr. Ole Vagn Christensen siger nu, ændrer Socialdemokratiet lige pludselig holdning til det, der hedder gensidig forsørgelsespligt inden for kontanthjælpsområdet, og nu skal alt laves om? Er det et nyt valgløfte, vi hører her? Eller hvad handler det om? Sådan som jeg hører det, er det simpelt hen et valgløfte om, at nu skal man ikke længere have den gensidige forsørgelsespligt på kontanthjælpsområdet, og så vil jeg da gerne høre fra hr. Ole Vagn Christensen, hvordan Socialdemokratiet vil finansiere det fremover.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Der er ingen tvivl om, at den sociallovgivning, som vi har, hviler på den samlede økonomi. Men der er heller ingen tvivl om, at når man stiller arbejdsmarkedspolitikken op og skal lave paralleller til socialpolitikken, er man selvfølgelig

nødt til at se på det, der sker, og så kan man selvfølgelig ikke bruge nogen minimumsbestemmelser som dem, der ligger i den fælles forsørgelsespligt, til at ramme den anden part. Det ville efter vores opfattelse være en fuldstændig urimelighed.

Kl. 18.00

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg hørte hr. Ole Vagn Christensen snakke om at straffe arbejdsgiverne. Her i sommer har jeg selv talt for, at vi måske skulle genindføre næringsbrev for alle erhvervsdrivende og finde frem til et eller andet, hvorefter de kan miste retten til at drive virksomhed, hvis de overtræder reglerne et vist antal gange, på samme måde som med kørekortet på fødevarerområdet. Jeg vil godt høre, om det er den slags, hr. Ole Vagn Christensen tænker på, for jeg har selv nogle af de tanker.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg kan sige til hr. Bent Bøgsted, at vi har begge været ude at tale om det. Jeg var jo med til at lave erhvervskørekortet og har været med til at fremføre ideen, og jeg mener sådan set, der er meget rimelighed i, at arbejdsgivere, der bevidst planlægger og udfører sort arbejde, selvfølgelig skal kunne fratages deres næringsbrev, så de ikke har lov til at drive deres virksomhed.

Med hensyn til den måde, som hr. Bent Bøgsted har været med til at skruer forslaget sammen på, må jeg sige, at den ligger langt fra det, hr. Bent Bøgsted nu procederer for. Men jeg håber da, vi kan få det med i udvalgsbehandlingen, og at der er en vilje til at give arbejdsgiverne pligt til at give nogle oplysninger, så vi kan undgå, at lønmodtagere kommer i de situationer.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Personligt har jeg altså ikke været med til at skruer forslaget sammen, og det er jeg næsten også sikker på hr. Ole Vagn Christensen kan høre, når jeg kommer til min ordførertale. Men det glæder mig da, at hr. Ole Vagn Christensen har nogle af de samme tanker, og der er da noget, der kan arbejdes videre med under udvalgsbehandlingen. Så kan vi se, hvor langt vi kommer her.

Men jeg vil godt høre, hvordan hr. Ole Vagn Christensen fortolker problemet med at straffe

ægtefællen, som fru Irene Simonsen også var inde på.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg kan sige til hr. Bent Bøgsted, at under udvalgsbehandlingen vil vi fortsætte vores arbejde for at få indført et næringsbrev, så vi har noget, vi kan tage fra de brodne kar, og de bliver klar over, at der er en stor risiko.

Angående det andet synes jeg, hr. Bent Bøgsted skal tænke på, at ved at oprette Beskæftigelsesministeriet har man lavet en sammenblanding af arbejdsmarkeds- og socialpolitik. Jeg finder altså, det er nødvendigt, at vi tager et ansvar for socialpolitikken her i landet – et ansvar for, hvor meget folk skal have til rådighed, for at det ikke skal ramme familien og især børnene. Det er jo børnene, det kommer til at gå ud over, og jeg håber, hr. Bent Bøgsted er indforstået med, at det skal vi måske også arbejde med under udvalgsbehandlingen. Jeg håber meget, at vi kan få skabt nogle skotter mellem det at have en ligeberettiget situation for en, der er på kontanthjælp, og en, der er på dagpenge.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Næste ordfører er hr. Bent Bøgsted.

Bent Bøgsted (DF):

Vi har i de seneste år set adskillige eksempler på misbrug af sociale ydelser.

Det er jo sådan, at en social ydelse er den sidste sikkerhed for at have en indtægt at leve af. Det gælder både kontanthjælp, starthjælp og introduktionsydelse og til dels dagpenge, fordi der trods alt er det med dagpenge, at når man ikke kan få dem mere, kan man få kontanthjælp. Derfor er det endnu mere beklageligt, at vi har set de sociale ydelser blive brugt som en ekstra indtægt af en gruppe personer, som vi af gode grunde ikke kender omfanget af.

Told og Skat har udført en hel del kontrolbesøg, specielt på pizzeriaer og hos grøntforretninger, kiosker og bagere, hvor man har truffet et større antal personer, der arbejdede sort ved siden af, at de modtog en social ydelse. Også inden for håndværksbrancherne er der blevet opdaget en del, der hævdede en social ydelse, og det er uacceptabelt og strider imod vores retsfølelse. Sociale ydelser skal være den sidste sikkerhed og ikke et supplement, og de ledige skal uanset hvad stille deres arbejdskraft til rådighed for det legale arbejdsmarked. Det er også bemærkelses-

værdigt, at der er en del, der faktisk arbejder på fuld tid uden at være registreret i firmaet.

Kl. 18.05

Derfor kan man også hilse indførelsen af en logbog velkommen, selv om jeg gerne så, at den fik et andet navn. Det er, som om regeringen er gået i selvsving med at kalde noget for en logbog. Jeg ville godt have, at det i stedet blev en ansættelsesbog, for så ville der blive mere kontrol med, hvem der er ansat i firmaet. Det ville gælde for alle dem, der siger, at det er deres første arbejdsdag, og for dem, der siger, at de er ansat på prøve. Når de bliver fastansat, skulle de gerne have et ansættelsesbevis, og det burde være sådan, at det ikke kan betale sig for firmaet at have en medarbejder, der ikke har et ansættelsesbevis.

Jeg så også gerne, at der blev indført skrappe sanktioner over for et firma, der gentagne gange overtræder reglerne for kontanthjælps- og starthjælpsmodtagere. Det kan vi ikke acceptere, og som jeg nævnte før, arbejder vi selv på, hvordan vi kan få indført en ordning i stil med det gamle næringsbrev eller erhvervskørekortet på fødevarerområdet. Det vil også se videre på.

Der kan ifølge lovforslaget blive tale om en nedsættelse eller tilbagebetaling, samtidig med at der iværksættes en hurtig beskæftigelsesindsats. På samme måde iværksættes der sanktioner mod folk, der uberettiget modtager introduktionsydelse, fordi de har haft beskæftigelse uden at oplyse kommunen om det. Dagpenge-modtagere får deres sag vurderet med henblik på at afgøre, om de står til rådighed, minimums-sanktionerne hæves, og der træffes afgørelse om karantænenes længde.

Alt i alt er der tale om tiltag, der burde kunne mindske misbruget af sociale ydelser, men jeg har dog et lille problem. Jeg ved godt, at § 40 i socialloven omhandler gensidig forsørgelsespligt for ægtefæller, og at der er et loft på op til to gange kontanthjælpen minus 28 kr., som bliver modregnet i ægtefællens indtægt. Jeg har mine tvivl om, og jeg vil bede ministeren om at komme med en vurdering af, hvorvidt § 40, stk. 4, holder rent juridisk. Hvis Justitsministeriet kan oplyse, at der er nogle juridiske problemer, er det i hvert fald noget, vi skal snakke om. På samme måde vil jeg egentlig bede ministeren om at komme med en juridisk vurdering af det, der er blevet talt om som uagtsomhed, så vi er helt på det rene med, at det, vi laver, ikke strider imod lovgivningen.

Vi vil afvente de tilbagemeldinger, før vi tager endelig stilling til lovforslaget som helhed. Som helhed er der tale om gode tiltag, og hvis de ikke strider imod lovgivningen, har vi som sådan ikke nogen problemer med dem, men det skal altså afklares først.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Som hr. Bøgsted sikkert ved, har vi fra Enhedslistens side i mange år plæderet for indførelse af næringsbrev for at kunne ramme forretninger, som ikke overholder miljøstandarderne. Vi har også kæmpet for autorisationsordninger for at kunne gribe ind over for arbejdsgivere, som ikke overholder arbejdsmiljølovene eller lader de ansatte udføre sort arbejde, og derfor synes jeg, at det, hr. Bøgsted sagde før, lød interessant. Det er interessant, at man også fra Dansk Folkepartis side vil være med til det.

Men jeg kunne godt tænke mig at få afklaret, om det var en meget generel hensigtserklæring, hr. Bøgsted kom med, eller om det var i forbindelse med denne lovgivning. Vil Dansk Folkeparti være interesseret i, at vi forsøger at finde et flertal her i salen for at arbejde med nogle ændringsforslag om en sådan autorisationsordning?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan fortælle hr. Søren Søndergaard, at vi har haft det oppe rent generelt i forbindelse med vores sommergruppemøder, og hen over sommeren har jeg meldt ud om det.

Vi har det sådan, at vi lige skal have vores politiske medarbejdere til at kigge noget mere på det, før vi eventuelt kommer med noget, men vi arbejder altså på det. Det er generelt, så det er ikke lige nøjagtig i forbindelse med lovforslaget her. Det er generelt, for jeg savner egentlig et næringsbrev, som kan vise, at de virksomheder, der har et, ved, hvad det drejer sig om, når der skal drives virksomhed, og er inde i de regler, der hører til, når man skal drive en virksomhed.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Jeg forstår, at vi er fuldstændig enige om målsætningen, og jeg forstår også godt, at det er et generelt ønske for Dansk Folkeparti. Men det ville jo være meget hensigtsmæssigt, hvis vi kunne få det ind i den her lovgivning, og derfor

ville jeg høre lidt om tidsperspektivet fra Dansk Folkeparti, for der er jo ikke meget ved at komme med noget, når det her er vedtaget.

Der er jo en mulighed for at gå ind nu og påvirke det gennem udvalgsarbejdet i den kommende periode. Derfor vil jeg høre: Er det bare sådan nogle helt generelle hensigtserklæringer, eller er der mulighed for konkret i forhold også til det her lovforslag, at det kan få en betydning?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Nu vil jeg ikke sige, at jeg er helt inde i, hvordan man lovgiver. Det vil jeg ikke sige at jeg er hundrede procent inde i. Men jeg mener ikke, at vi umiddelbart kan sige, at det er en del af den her lovgivning, da der her er misbrug af sociale ydelser. Jeg er ikke helt klar over, om det så kan gå ind i den her lovgivning. Der bliver jeg så hr. Søren Søndergaard svar skyldig.

Umiddelbart tror jeg ikke, at det er noget, der kan flettes ind i den her lovgivning, når det hedder misbrug af sociale ydelser. Men jeg kan ikke svare hundrede procent.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Så er næste ordfører hr. Ole Sohn.

Ole Sohn (SF):

Jeg synes, at indlægget fra hr. Bent Bøgsted tyder på, at vi måske kan få rettet op på det forslag, som regeringen har lagt frem. Jeg ved ikke helt, med hvilken baggrund ... jo, jeg ved godt, med hvilken baggrund regeringen har lagt forslaget frem, men jeg ved ikke, i hvilken sammenhæng de har forberedt det.

Jeg vil næsten formode, at man på et eller andet sådan ideologisk peptalkgrundkursus i Venstre har rejst spørgsmålet om, hvordan man nu virkelig skal få lavet en offensiv mod alle de der bistandsmodtagere og arbejdsløse, der går og snyder systemet. Nu skal de godt nok have kniven.

Alene argumentationsformen, man bruger i forslaget, at regeringen for at imødegå misbrug foreslår, at de administrative sanktioner ved misbruget skal skærpes sådan over en bred front. Det er også det, der har givet det resultat, at man har blandet begreber sammen. Eksempelvis er det centralt, at hvis nogen begår svindel, laver svig, så er det klart. Jeg forestiller mig ikke, at der er nogen her i Folketinget, der har noget imod, at man straffer den form for bevidst svindel.

Men nu har det her Ting opbygget et dagpenge-system, som er så uoverskueligt, at selv ministeren har erkendt, at det er uforståeligt, ikke alene for brugerne, men også for dem, der skal administrere det – samt for lovgiverne og dem, der skal administrere lovgivningen. Derfor har man nedsat et regelforenklingsudvalg. Det er også derfor, man anerkender, at der faktisk godt kan være tilfælde, mange endda, hvor folk, der er på dagpenge, ikke begår svig, men kommer til at foretage uagtsomme handlinger af forskellige grunde. Men ifølge lovforslaget skal de også have et knald på brillen, som om det er noget, som de gør bevidst.

Jeg vil for så vidt gerne takke Venstres ordfører for at sige, at man er kommet til den erkendelse, at her har man nok været lige lovlig brysk i sin iver for at komme efter folk, der har begået forseelser af den ene eller den anden slags.

Det, der er værd at understrege, er, at uagtsomhed er noget, der er kendetegnet ved, at man ikke har haft til hensigt at gøre noget uberegtiget.

Jeg vil også godt lige forholde mig lidt til spørgsmålet om de sociale ydelser. Der har været en debat om, hvorvidt den gensidige forsørgerpligt skulle gælde her eller ikke skulle gælde her. Jeg kan godt forstå, at Socialdemokratiet rejser spørgsmålet. Jeg er fuldstændig enig. Spørgsmålet er, om det er den rigtige måde at gøre det på, at ændre på forsørgerpligten. Vi synes, og det har vi altid syntes, at man skal skille det ad. Men det helt afgørende er jo sådan set, hvad ideen egentlig er med at straffe nogen, som i forvejen ligger ned.

Vi ved, at der er hundretusinder børn i det her land, hvis familier ikke har råd til at sende dem til børnefødselsdag hos kammeraterne, fordi økonomien ikke rækker til det. Det er altså blandt de familier, vi nu siger, at de skal have et hak på brillen, hvis det er sådan, at de arbejder sort.

Selvfølgerlig skal man forhindre, at de arbejder sort, men spørgsmålet er, om det er den rigtige måde at gribe problemet an på, og her tror jeg faktisk, at Dansk Folkeparti er inde på noget af det rigtige. Det er, at det er arbejdsgiverne, som har ansvaret. Det er dem, der har ledelsesretten, det er dem, der sørger for ansættelsesforholdet. Det er der, man skal gribe ind, og derfor tror jeg, at det er væsentligt, og det vil vi arbejde meget på at man får taget fat her og sikret, at arbejdsgivernes ansvar bliver meget mere centralt placeret, for det er her, man har en mulighed for

at gøre en effektiv forebyggende indsats, og ikke ved at træde yderligere på folk, der i forvejen ligger ned.

Kl. 18.15

Den sidste ting, jeg ikke helt forstår, er den kovending, som regeringen foretager i arbejdsmarkedspolitikken. Jeg har hele tiden haft den naive tro, at når en arbejdsløs fik tilbudt et job eller skulle have lavet en handlingsplan med efteruddannelsesinitiativer for at kunne komme tilbage på arbejdsmarkedet, så var det et tilbud for at hjælpe folk videre, men i lovforslaget her figurerer det som en straffebestemmelse.

Det kunne jeg egentlig godt tænke mig at få uddybet lidt. Jeg håber, ministeren kan uddybe, hvorfor det, der af alle andre betragtes som noget, der skal hjælpe folk i gang, nu skal bruges som en straffebestemmelse over for folk, som er blevet taget i at arbejde sort.

Jeg er helt enig i, at man skal formidle folk et job jo før jo bedre, men når man i tankegangen selv opererer med, at aktivering er en straf, så forstår jeg bedre, hvorfor man tillader, at der er så meget meningsløs aktivering i det her land.

Jeg håber, det er fremgået, at vi ikke sådan umiddelbart støtter forslaget.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Nu ser jeg det jo ikke udelukkende som en straf, at der skal foregå en hurtig aktivering. Man kunne jo forestille sig, at når vedkommende har kunnet arbejde sort, så er det, fordi den pågældende virkelig vil arbejde og gerne vil i gang, og så skal man sandelig da også have hjælp og i gang hurtigt. Det er jo det, vi tager udgangspunkt i.

Det er virkelig vigtigt her, at man går i gang. Der er jo allerede noget iværksættelse i gang med at tage arbejde og søge arbejde, og så skal vi videre med det samme. Sådan kunne man også se det. At det er en hjælp til, at de pågældende kommer ud af den negative ramme med at tage det sorte arbejde og bliver hjulpet hurtigt over i noget reelt lovligt arbejde, vil jeg gerne pointere over for hr. Ole Sohn.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jamen det er i den kontekst, som det indgår. Altså det er et lovforslag, som er et straffelovsfor-slag. Det er derfor, det er lidt uforståeligt, at man ikke betragter det at aktivere som et tilbud.

Jeg er da meget glad for, at Venstre vil være med til at sikre, at folk kan få en bedre formidling og et ordinært arbejde. Men så skulle vi måske overveje at ændre hele aktiveringssystemet, for hvad er det, vi ser? Det er, at man i det offentlige afvikler den ene ordinære arbejdsplads efter den anden for at gøre dem til aktiveringsjob, og vi ser noget tilsvarende i kraft af det nyeste arbejdsmarkedsforlig, som er lavet af et stort flertal i Folketinget, at private virksomheder i stigende omfang omdanner ordinære job til aktiveringsjob. Og det er jo den stik modsatte vej. Det hæmmer muligheden for at kunne anvise ordinære job.

Hvis Venstre vil være med til at ændre på det, så vil jeg bukke dybt og sige: O.k. så er vi nået et lille stykke. Det er mere ordinært arbejde, vi har brug for.

(Kort bemærkning).

Irene Simonsen (V):

Venstre vil bestemt ikke være med til at ændre på jobtræningen i private virksomheder, for det er jo her, resultaterne fremkommer, og det ved hr. Ole Sohn også godt, når han kigger på de situationer, hvor det rent faktisk fører til ordinært job. Det er utrolig vigtigt at gøre her.

Jeg ved ikke, hvad det er for en opfattelse, hr. Ole Sohn har af regeringen. Jeg vil bare sige, at når vi kommer med et lovforslag, så vil hr. Ole Sohn gerne fremføre, at vi sådan er et piskeparti, et parti, der bare går ud og pisker hele befolkningen.

Næ, vi har sandelig både konsekvenser og gulerødder. Og det vil sige, at vi også tilgodeser de behov, folk har, og det gør vi jo netop ved at lave det, der hedder en straksindsats, hvor man kan blive formidlet videre i aktivering.

Og så vil jeg gerne sige til hr. Ole Sohn, at hvis der er nogen, der har afskaffet nytteløs aktivering, så er det vist den her regering. Det vil jeg gerne rose regeringen for at have gjort. Det er jo netop her, vi målrettet er gået ind og har sagt, at det er vigtigt, at folk kommer i en aktivering, der fører til noget.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg anerkender, at aktiveringsomfanget er skåret drastisk ned under denne her regering. Og jeg anerkender, eller jeg ved ikke, om jeg anerkender, jeg konstaterer, at her i det sidste halve års tid, hvor vi nærmer os valget og det er vigtigt at få arbejdsløshedstallene ned, har man sat skub i

straksaktiveringen af nye arbejdsløse med det resultat, at antallet af langtidsledige er eksploderet.

Så på den måde kan man sådan set komme langt. Det, jeg bl.a. kritiserede ved arbejdsmarkedsreformen, men i denne her sammenhæng er det konkret, er de her særligt tilrettelagte forløb, som gør, at man laver aktiveringsfabrikker, hvor private virksomheder sender job hen. Det vil fru Irene Simonsen kunne konstatere i løbet af ganske kort tid simpelt hen er et område, som er i vild udvikling, at man omdanner ordinære job til aktiveringsjob.

Det burde selv den her regering kunne se er ravsuskende galt. Specielt når man gerne vil de dårlige arbejdspladser til livs, gælder det om at have flere af de gode arbejdspladser. Og det, man gør her, er det stik modsatte. Det er derfor, det er vigtigt, at man tager fat om kilden, om dets rod, og det er arbejdsgiverne, som har retten til at lede og fordele arbejdet.

Kl. 18.20

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Næste ordfører er hr. Martin Lidegaard.

Martin Lidegaard (RV):

Da den radikale ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

Det Radikale Venstre går ind i diskussionen om det her lovforslag generelt positive over for lovforslaget, men vi ser også nogle problemer, som vi gerne vil have drøftet under udvalgsbehandlingen.

Allerførst vil jeg imidlertid gerne gøre opmærksom på, at vi ser lovforslag af denne her type som en form for symptombehandling af et større problem, der flourer vidt og bredt i det danske samfund, nemlig det sorte arbejde. Og den bedste løsning for at komme denne her problemstilling til livs effektivt og varigt er at sætte skatten ned på arbejde og dermed skabe en holdningsændring til hele det her område.

Det betyder ikke, at det Radikale Venstre på nogen måde kan acceptere svindel med offentlige midler. Velfærdsstatens overlevelse er baseret på, at dens legitime økonomiske fundament er anerkendt af alle i samfundet, og derfor skal vi selvfølgelig være overordentlig opmærksomme på mulighederne for svindel.

De problemer, vi ser i forslaget, har været nævnt af flere ordførere. Vi er stærkt optaget af retsstillingen og retssikkerheden for ægtefællerne her, og vi er stærkt optaget af at diskutere de

sanktioner, der bliver rejst mulighed for over for kontanthjælpsmodtagere og starthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere.

Det vil vi gå ind og diskutere kritisk i forbindelse med udvalgsbehandlingen og ser så i øvrigt frem til den.

Søren Søndergaard (EL):

Sort arbejde, illegalt arbejde, misbrug af sociale ydelser er jo alt sammen noget snavs, som vi alle sammen kan og skal tage afstand fra, og især da for et parti som Enhedslisten er det en mærkesag at få gjort op med den underskov af virksomheder, hvor de ansatte på mere eller mindre fantasifulde måder misbruges som billig arbejdskraft og står uden nogen som helst beskyttelse mod fyringer eller mod det, der er værre, for det er jo det, der er realiteten: På en masse af de her arbejdspladser eller halvarbejdspladser, hvor folk arbejder sort, misbruges de jo i uhyggelig grad.

Derfor er det vigtigt at slå det meget simple faktum fast, at det nu engang er arbejdsgiverne, der har ledelsesretten på landets arbejdspladser, og derfor er det dem, som har pligt til at sikre, at lovgivningen i et ansættelsesforhold overholdes; det er der, vi bør starte. Det være sagt for at understrege mine pointer angående lovforslaget.

Det er tværtimod ensidigt vendt mod udbydere af sort arbejde, mens arbejdsgiversiden tilsyneladende går fri. Det kan selvfølgelig være, at det annoncerede forslag fra skatteministeren retter op på det, men det tvivler jeg på alene af den grund, at effektiv kontrol med arbejdsgiverne ville overflødiggøre det forslag, vi behandler her.

For det andet er forslaget præget af en meget forunderlig tilgang til samfundsmæssige problemer, som regeringen også tidligere har gjort brug af, og som først og fremmest går ud på at signalere, at man gør noget, frem for reelt at prøve at løse problemerne.

Og for det tredje vil sanktionerne for nogle menneskers vedkommende blot forværre deres økonomiske situation så meget, at sort arbejde og andre ulovligheder går fra at være en fristelse til at være en nødvendighed.

Hvad angår spørgsmålet om arbejdsgivernes ansvar, er det vores opfattelse, at der er behov for at stramme betingelserne for, at de overhovedet har ret til at drive virksomhed. Det var det, vi var inde på før i diskussionen med Dansk Folkeparti. Vi har nemlig fra Enhedslistens side i tidligere diskussioner om sort og illegalt arbejde

peget på en form for autorisationsordning og ikke mindst, at man skal fratages retten til at drive virksomhed, hvis man ikke kan og vil gøre det på lovlige vis. Det er jo helt uforståeligt, at man, havde jeg nær sagt, fjerner eksistensgrundlaget for folk, der arbejder sort, men at virksomheder, der udbyder sort arbejde, kan få lov at fortsætte. Retten til at drive virksomhed skal simpelt hen fratages, hvis ikke man kan gøre det på lovlige vis.

Kl. 18.25

I stedet for at fare frem med bål og brand må alle vel erkende, at de nuværende sanktioner inden for dagpengesystemet faktisk er blevet til på baggrund af et omfattende udvalgsarbejde med deltagelse af arbejdsmarkedets parter tilbage i år 2000. Konklusionen var, at der er behov for at lempe sanktionerne, fordi de stod i et voldsomt misforhold til det øvrige retssystem, hvad angik forholdet mellem forbrydelse og straf.

En anden ting, som jeg synes er værd at fremhæve her, er den meget tvivlsomme retssikkerhed, som de arbejdsløse har i forhold til sanktioner, uanset om vi snakker a-kasse-systemet eller det kommunale system. Kort sagt er der jo tale om et system, hvor man er skyldig, indtil andet er bevist. Det er blot for at understrege, at sanktioner kan berøre andre arbejdsløse end dem, som det her forslag er ude efter. Det problem understreges af, at forslaget vil forhøje strafferammen for uagtsomhed fra 37 til 74 timers karantæne. Det virker totalt uforståeligt set i lyset af forslagets angivelige formål.

Til sidst vil jeg blot påpege, at sanktioner, som reelt fratager mennesker deres forsørgelsesgrundlag i kortere eller længere tid, kan have den bivirkning i realiteternes verden, at disse mennesker føler sig tvunget længere ud i moradset, så de fristes over evne til at tage mere af den slags arbejde, vi ønsker at forhindre.

Vi synes altså kort sagt, at det her forslag ikke har det rigtige fokus. Man kan utvivlsomt godt få straffet en masse mennesker ved at sætte dem ned i ydelser, men vi er bange for, at man desværre ikke får gjort noget effektivt ved problemet.

Derfor kan Enhedslisten ikke støtte det her forslag.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Kristendemokraterne mener, at det faktisk er svært at være imod det her forslag, selv om der er en hel del ting, som kunne ændres, og det vil

vi så arbejde positivt med under udvalgsarbejdet.

Snyd er snyd, og jeg synes, det er vigtigt, at vi holder fast i, og det er snyd, uanset om det er i det offentlige system, eller det er i det private. Om det er illegalt arbejde, eller det er sort arbejde, må vi naturligvis bekæmpe det i et retssamfund.

Det, som vi synes er bemærkelsesværdigt, er, at det er lige her, regeringen tager fat i første omgang. Når man stiller indtægter og udgifter op mod hinanden i det her forslag, så vil det offentlige tjene 14 mio. kr. – 14 mio. kr.! Det er faktisk et meget lille beløb, om jeg så må sige, at gøre så meget ud af, ikke fordi vi ikke skal gøre det, naturligvis skal vi det, men der er ingen grund til at koge det her op til noget større, end det rent faktisk er.

Der er andre steder, hvor man i langt højere grad burde sætte ind, og vi har også tidligere i debatten været inde på de ressourcer, som Told og Skat har til rådighed. Vi kan tænke på større virksomheder, vi kan tænke på organiseret sort arbejdskraft. Der, hvor det for alvor kammer over, er, når momsregistrerede virksomheder benytter sig af sort arbejdskraft, og når det ligefrem bliver organiseret.

Vi har i den seneste tid set nogle forskellige udsendelser i fjernsynet, som påpeger, at der er et stort problem her. Det er jo netop der, man bør sætte ind, men det er selvfølgelig lettest at sætte ind over for dem, der i forvejen er svagest. Vi vil gerne være med til at sætte ind over for alle, der snyder, men skulle vi ikke hurtigst muligt flytte fokus over til dem, der er stærkest?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Det afgørende for regeringen er, at vi effektivt gør en indsats for at bekæmpe sort og illegalt arbejde og misbrug af sociale ydelser, for når nogle snyder med offentlige ydelser, så går det ud over os alle, og det gælder, hvad enten det er arbejdsgivere eller lønmodtagere.

Med lovforslaget mener regeringen at have foreslået nogle nødvendige skridt for at bekæmpe misbruget af sociale ydelser. Ved at skærpe de gældende og indføre nye sanktioner sikrer vi, at det får konsekvens, når man snyder samfundet. Samtidig sender vi et klart signal om, at misbrug og snyderi ikke tolereres. Den hurtige beskæftigelsesindsats betyder, at vi får sikret, at de, der snyder, straks kommer i gang med lovligt arbejde eller aktivering.

Den udvidede kontroladgang betyder, at myndighederne kan få eftersat brancher og arbejdssteder, hvor de ikke har mulighed for at komme i dag. For lovlydige virksomheder betyder sort arbejde og misbrug af sociale ydelser, at de får unfair konkurrence fra de virksomheder, der benytter sort og illegal arbejdskraft, og som derfor kan sælge deres ydelser billigere og dermed underbyde de lovlige virksomheder.

Kl. 18.30

Vi kan som samfund ikke bare se til, at nogle grupper udvikler deres helt egen moral, hvor det er i orden at snyde det øvrige samfund. Det er krænkende for vores retsbevidsthed, og for os alle betyder det, at vi skal betale mere i skat til velfærdssamfundet, for at nogle kan få offentlig forsørgelse, samtidig med at de arbejder.

Det kan i længden betyde, at den folkelige opbakning bag vores velfærdssamfund forsvinder. Det er derfor magtpåliggende for regeringen, at vi både gør en indsats for at ændre holdningen til sort arbejde og misbrug af sociale ydelser og sikrer, at det får konsekvens, hvis man misbruger velfærdssamfundet. Vi hverken kan eller vil se igennem fingre med snyd.

Så er der rejst nogle juridiske spørgsmål i forbindelse med den gensidige forsørgelsespligt, spørgsmålet om sanktionerne, og jeg står naturligvis til rådighed under udvalgsarbejdet med at besvare alle disse spørgsmål.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Der er nu to korte bemærkninger – i hvert fald i første omgang; en fra hr. Ole Sohn og derefter hr. Ole Vagn Christensen.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Som sagt tror jeg, at alle i Folketinget er enige om, at svig, svindel og sort arbejde skal bekæmpes. Uenigheden opstår om midlerne. Når ministeren er færdig med overskrifterne, så kommer fokus direkte på dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere. Ville det ikke være mere nærliggende at sige, at hvis arbejdsgivere gør brug af illegal arbejdskraft eller folk på overførselsindkomster, så bliver de straffet, så bliver de frataget muligheden for at drive virksomhed?

Der ville sanktionen have en reel funktion, for straffer man en person, der er på bistandshjælp, så straffer man børnene. Det er i forvejen dem, der er nederst på den sociale rangstige, så hvorfor ikke sætte ind der, hvor det har en reel virkning, og hvor man også kan være med til at sik-

re, at de, som driver en fair virksomhed, kan få lov at virke i fred?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg mener, at det lovforslag, vi har fremsat her, er afbalanceret. Det straffer arbejdsgivere, det straffer lønmodtagere. Jeg bliver lidt bedrøvet, når jeg hører venstrefløjens tale her i dag, for det er, som om man vil dække lidt over sort arbejde og snyd med de velfærdsydelse.

Specielt hr. Ole Vagn Christensens indlæg giver mig anledning til dyb bekymring, for hvis vi mener noget med, at man ikke skal begå bedrageri, hvis vi mener noget med, at vi gerne vil have lovlige virksomheder, så må vi jo bare erkende, at kombinationen af offentlige ydelser og sort arbejde er der ingen hæderlige virksomheder, der kan konkurrere med.

Derfor burde hr. Ole Vagn Christensen og venstrefløjen her i dag sige, at de vil slå hårdt ned på det her, for vi har jo til sidst ingen ærlige virksomheder, hvis vi lader det skred i opfattelsen fortsætte.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Vi er enige om, at der skal slås hårdt ned. Spørgsmålet er bare, hvordan man gør det, så det virker effektivt.

Jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor regeringen ikke vil være med til at sørge for at forhindre virksomheder i at kunne fortsætte, hvis de tager folk ind som sort arbejdskraft. Det er da en mulighed. Jo, jeg forstår det godt, for det er jo ideologisk betinget, det er jo derfor, vi har konflikten, det er jo sådan set virkelig en værdikamp, vi har.

Det, der sker nu, er, at man laver nogle strafeforanstaltninger over for dagpengemodtagere, bistandsmodtagere, som slet, slet ikke står mål med straffen for tilsvarende forseelser i andre dele af samfundet. Det blev konstateret i år 2000, da man gennemgik a-kasse-reglerne, at der er en lang række straffe, som sådan set er uforholdsmæssigt for hårde, og de bliver nu strammet yderligere. Derfor er proportionalitetsprincippet helt skævvredet med dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg bliver lidt bekymret for, om hr. Ole Sohn har læst forslaget, altså om hr. Ole Sohn har læst, at vi kræver, at der nu skal føres logbog på virksomhederne, og det er jo en kontrol af arbejdsgivere. Hvis arbejdsgivere, som vi hørte forleden dag, svindler med sygedagpenge og lader folk arbejde, skal der selvfølgelig gribes ind over for det.

Så jeg vil da anbefale hr. Ole Sohn lige at læse forslaget en gang til, for det rummer jo en balance over for både arbejdsgiver og lønmodtager, og den balance lægger jeg da meget vægt på. Det er da ikke et spørgsmål om, at arbejdsgivere skal slippe af sted med noget, det er da et spørgsmål om, at vi fremmer, at hæderlige virksomheder, der overholder landets lovgivning, også har en chance for at overleve.

Kl. 18.35

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det sidste er vi helt enige om, kan jeg sige til ministeren.

Med hensyn til de værktøjer, der er lagt op til her, er jeg nødt til at spørge ministeren, hvordan det er gået med den her ansættelsesattest. Havde det ikke været rimeligt, at en ansættelsesattest blev afleveret på førstedagen, således at ingen var i tvivl om, hvordan folk er beskæftigede på den her virksomhed?

Nu forstår jeg, at ministeren laver det om til, at nu kan det så blive en logbog, men skal vi forstå, at det gælder fra førstedagen, således at man er i stand til, når man kommer ud og foretager kontrollen, at opfange det sorte arbejde, der foregår i virksomheden?

Så kommer det næste spørgsmål: Er ministeren indstillet på at være med til at gennemføre en lovgivning, der gør, at vi kan fratage de virksomheder, der misbruger de regler, som ministeren sådan set siger er med til at undergrave andre virksomheder, deres ret til at drive virksomhed? Er ministeren indstillet på det?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Når Arbejdsdirektoratet, kommunerne, politiet kommer ud til pizzeriaer, kiosker, restauranter, som vi jo kan læse om i aviserne, og jeg har jo selv fulgt de razziaer på nært hold, så er et ty-

pisk svar, når man kommer ind, at det var også uheldigt, man kom, for de ansatte var lige kommet ind ad døren og havde ikke nået at udfylde papirerne.

Derfor stilles der jo krav om, at arbejdsgiveren skal føre en logbog. Det kan være, hvis man har fanget medarbejdere på en virksomhed, men det kan da også være, at vi udsteder nogle regler for hele brancher, for der er jo noget, der tyder på, at der inden for specielle brancher, pizzeriaer osv., er udbredt svindel. Der er det da meningen, at den skal ligge der, når myndighederne kommer, og at de medarbejdere, der er der, er registreret.

Det er for ligesom at kunne følge arbejdsgiveren, for vi kan jo ikke stå i den situation, hvor alle kan påstå, at de lige er kommet, og at det var lidt ærgerligt, at man ikke kom 5 minutter senere, for så havde alle papirerne været udfyldt.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Der er sådan set megen fornuft i, at man sørger for, at der ligger et papir på, at folk er ansat, og hvis ikke det papir ligger der, så er jeg nødt til at spørge ministeren, om ministeren så er indstillet på, at den virksomhed begår en ulovlighed, og at virksomhedsejeren så skal kunne fratages sin ret til at drive den virksomhed. I så fald er der jo konsekvens i bestemmelsen om logbogen.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu er det jo sådan, at når vi konstaterer, at der er begået en ulovlighed, og det er jo hele formålet med den manøvre her, ja, så skal der falde en bøde til virksomheden. Man skal selvfølgelig sikre, at virksomheden bliver straffet, og det er da klart, at hvis virksomheden bliver taget flere gange, vil straffen også blive hævet. Det er hele formålet med forslaget.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det er jo ikke nok. Vi har jo set, at man kan tjene penge på at gøre de der ting. Derfor er vi nødt til at gøre det også af hensyn til den vedtagelse, vi lavede i Nordisk Råd, hvor vi sådan set sagde, at vi skulle kunne straffe ejerne af virksomhederne ved at fratage dem retten til at drive virksomhed, hvis de beskæftigede sort arbejdskraft, illegal arbejdskraft.

Derfor vil jeg bede ministeren om at give os et tilsagn om, at ministeren ønsker at være med til at indføre de sanktioner, der gør, at det er muligt at få overholdt bestemmelsen om en logbog, uden at nogen kan betale sig fra det.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu er jeg jo desværre bundet af, at det, jeg som minister kan behandle her i Folketinget, er min egen lovgivning, det, jeg er ansvarlig for. Det, jeg kan sige, er, at hvis arbejdsgivere overtræder de her regler, så falder der en sanktion i form af en bøde, og vi skærper det sådan, at man nu skal føre en logbog, og at man ikke kan bruge undskyldningen om, at en ansat lige er kommet ind ad døren.

Kl. 18.40

Det ville jeg ønske hr. Ole Vagn Christensen ville sige at han var glad for, for det er et meget vigtigt skridt på det her område, i stedet for ligesom at prøve at mistænkeliggøre hele manøvren her, for jeg håber, at vi er enige om, at vi skal sikre, at hæderlige virksomheder kan overleve i det her land.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Nu sagde ministeren, at det her var et meget afbalanceret forslag. Man kan konstatere, at forslaget jo altså indeholder muligheden for en sanktion på op til 962 timer ved bevidst svig. Det er et halvt års indtægt. Jeg vil godt høre, om der andre steder i forslaget er en antydning af, at en arbejdsgiver kommer op på en bøde, der svarer til et halvt års indtægt.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

For mig er der ingen undskyldning for at lave bedrageri med offentlige ydelser. Derfor skal der naturligvis være en sanktion på de her områder.

Jeg synes, at vi for ofte konstaterer, at der er et skred i opfattelsen – det kan vi jo konstatere gennem de mange razziaer – og derfor er vi også nødt til at understrege over for modtagere af offentlige ydelser, at man ikke både kan have et sort arbejde og modtage offentlige ydelser, for ingen hæderlige virksomheder kan overleve i det her land, hvis de skal konkurrere mod sort arbejde og offentlige ydelser. Den timeløn er der ingen virksomheder der kan konkurrere mod.

Derfor skal der selvfølgelig være skærpede sanktioner på det her område.

Specielt de mennesker, der laver sort arbejde, har vist, at de ingen problemer har i forbindelse med at arbejde. Jeg kan forstå, at mennesker kan have psykiske eller fysiske problemer, men lige præcis den gruppe, vi støder på her, er jo bare kanonegnede til at tage et lovligt arbejde, og derfor er vi selvfølgelig nødt til at indrette lovgivningen sådan, at vi ikke kan se igennem fingre med bedrageri.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Beskæftigelsesministeren snakker jo udenom, eller rettere sagt så svarer beskæftigelsesministeren overhovedet ikke på det, der er det centrale i det, jeg spurgte om.

Er der noget i dette forslag, der bare antyder, at en arbejdsgiver kan komme til at miste et halvt års indtægt, fordi vedkommende accepterer sort arbejde i sin virksomhed? Nej, det er der ikke. Og beskæftigelsesministeren vil ikke være med til at lave nogle forslag, der fratager arbejdsgivere, der svindler og bedrager og dermed laver unfair konkurrence over for arbejdsgivere, der opfører sig ordentligt, deres ret til at drive virksomhed. Det vil beskæftigelsesministeren ikke.

Hvis man sammenligner det med færdselsloven, så ville det svare til, at man kun opstiller fartfælder i Gentofte, Hørsholm og Søllerød og ikke nogen andre steder. Det er det, der er problemet ved den tilgang, beskæftigelsesministeren har til det her. Det er kun folk, der modtager de lave indtægter, der bliver ramt. Det er i orden. Men hvad med også at tage fra dem, som er ansvarlige og som har ledelsesretten ...

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Tak!

Søren Søndergaard (EL):

... den ledelsesret, som ministeren intet vil gøre ved.

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Tak! Så er det beskæftigelsesministeren.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg kan forstå, at det nu er klassekamp, vi fører på det her område. Jeg har hørt meget om ar-

bejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet, og nu er det så om de svage.

Men hør nu her: Det, vi taler om, er bedrageri, det er modtagelse af offentlige ydelser, som man ikke er berettiget til. Jeg synes måske, at det er at gå lidt over gevind, når hr. Søren Søndergaard prøver at fremstille det, som om vi undertrykker de svage. Det, vi snakker om, er plad og svindel.

Vi har i forslaget stillet en balanceret pakke op, der kræver, at arbejdsgiverne fører logbog, så de ikke kan undskylde sig med, at de ikke lige har haft tid til at udfylde, hvem der er ansat i virksomheden.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg vil godt lige vende tilbage til den logbog. For det første vil jeg lige høre ministeren, om vi ikke kan kalde det en ansættelsesbog i stedet for en logbog. Det virker jo sådan lidt mærkeligt, at der skal være en logbog i en virksomhed.

Så vil jeg høre, om det er en fysisk bog eller er noget, der ligger på en pc, og om der bliver skelnet imellem førstedagsansatte og en, der er ansat på prøve, for der er mange af de firmaer, som får en ansat ind, og så skal de lige prøve, om de nu kan klare det arbejde, men det er jo ikke det samme, som at de er ansat fra dag et. Hvordan skelner man imellem det?

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Der er ikke helt nøjagtigt taget stilling til, hvordan den logbog skal udføres. Det skal selvfølgelig gøres på en måde, der er nem, og som er også svær at forfalske. Det kan være en fysisk bog, der ligger i virksomheden.

KL 18.45

Det er meningen, at når der kommer folk ind og udfører arbejde på virksomheden, skal navn og adresse og timetal og den slags ting opføres i denne logbog, så man kan konstatere, at de mennesker også arbejder i virksomheden.

Jeg vil ikke tro, at man bare kan sige, at folk er på virksomhedspraktik, eller er der for lige at se, hvordan det egentlig er at være på virksomheden. Her kræver vi, at når folk kommer ind, skal det være opført i bogen, at de arbejder på stedet dér.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Nu går jeg lige ud fra, at ministeren tjekker, hvordan det er i overenskomsterne, for i overenskomsterne er det sådan, at en arbejder kan komme ind i en virksomhed og arbejde på prøve uden at være ansat, og det kan måske gøre, at man efter 2 timer, 3 timer eller 4 timer siger, at det her kan vedkommende ikke klare, og så er det ud.

Det punkt vil jeg godt have at ministeren får tjek på, for det kan være, at der så er nogle, der fejlagtigt kommer ind i det system. Det er gældende i mange overenskomster, at man kan komme ind på prøve på denne måde.

Jeg vil godt lige høre ministeren, om ministeren kan forklare, hvordan man regner det ud for arbejdsgiveren. Hvor får arbejdsgiveren de penge, som arbejdsgiveren bruger til at betale for det sorte arbejde, fra, og hvordan beregner man det ud af virksomhedens indtjening? Det er ikke sikkert, at ministeren kan svare på det nu, det kan godt være, at det skal sendes videre til skateministeren.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg ikke, om der i overenskomster står, at man kan komme ind og arbejde på prøve uden løn. Men i denne situation taler vi jo om at arbejde, samtidig med at man modtager en offentlig ydelse. Og hvis det er tilfældet, at man er i virksomhedspraktik, er det jo efter aftale med kommunen eller efter aftale med arbejdsformidlingen, at sådanne ansættelser finder sted.

Jeg skal ikke kunne sige, om der kan være mulighed for, at man ifølge den her overenskomst kan arbejde gratis, men lovforslaget her handler altså om modtagelse af offentlige ydelser, samtidig med at man får en timeløn og arbejder sort.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Som en, der normalt ikke deltager så meget i arbejdsmarkedssager her i Folketinget, har jeg lyttet til den her debat, og jeg må indrømme, at jeg synes, at ministeren efter den her debat står tilbage med et fuldstændig uforklarligt problem.

Ministeren siger, at det er urimeligt, hvis der er nogle virksomheder, der bruger sort arbejde, for så konkurrerer de unfair mod de andre hæderlige virksomheder. Så lytter man til hele debatten, og så står der tilbage, at ministeren intet

vil foretage sig over for virksomheder, der gør sig skyldige i anvendelse af sort arbejde. Der er godt nok en såkaldt logbog, som man på et eller andet tidspunkt kan skrive noget i, men hvad er straffen ud over en lille, symbolsk bøde, hvis man ikke gør det, eller hvis man gør det for sent?

Nu var ministeren ikke rigtig i stand til at forklare, hvordan den der logbog egentlig skal føres, og hvornår der skal skrives i den, hvem der kan kontrollere det og sådan noget. Det står hen i det uviste. Men bundlinjen er jo, at der ikke er sanktioner over for virksomheder, der bruger sort arbejde.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Som en, der ikke følger med i arbejdsmarkedslovgivningen og debatter på det område, er det jo forbløffende mange spørgsmål, hr. Keld Albrechtsen har.

Den bog, vi foreslår, er en fysisk bog, der skal ligge på virksomheden, hvor man opfører, hvem der p.t. og lige nu arbejder på virksomheden. Det er jo selvfølgelig, for at vi skal kontrollere det, for at vi skal kunne give arbejdsgiverne bøde, hvis de benytter sig af sort arbejdskraft.

Det er jo helt afgørende, at der er en balance både over for de lønmodtagere, som begår bedrageri, og over for de arbejdsgivere, som ansætter sort arbejdskraft. Det er jo hele ideen i det her lovforslag, at der skal være den balance.

KI 18.50

Jeg vil gerne vende tilbage til, at hvis vi vil have, at virksomheder skal arbejde på et hæderligt grundlag her i landet, skal vi altså sørge for, at man ikke kan misbruge de her ting. Jeg forstår godt, at hr. Keld Albrechtsen gerne vil dreje det ind på klassekampen, at vi vil frede kapitalisterne og al den slags ting, men det er faktisk et helt andet og meget mere jordnært formål, vi forfølger, nemlig at sikre en tilslutning til velfærdsstaten og de høje ydelser, der er her, og det gør vi ved at slå ned på plat og svindel.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu var mit ærinde sådan set at prøve på at tilgode se hæderlige kapitalister, som overholder loven. De skulle ikke udkonkurreres af uhæderlige kapitalister, som bryder loven. Det havde jeg egentlig også forstået at ministeren vist oprindeligt havde til hensigt.

Ministeren har nu indført en symbolsk bøde: Hvor stor bliver den bøde? Hvis det er en arbejdsløs, får vi at vide, at det er et halvt års indkomst. Det er da noget, der kan mærkes. Hvor stor en procent af arbejdsgiverens indkomst bliver den bøde? 0,001 promille ville være mit umiddelbare gæt, men det kan selvfølgelig være, at det er 0,002 promille af indkomsten. Det er sådan set ret symbolsk. Så er der en underlig protokol, som oven i købet skal føres manuelt, så man er sikker på, at ingen efterfølgende kan kontrollere, hvornår det egentlig er sket.

Det smager af, at ministeren i virkeligheden vil holde hånden over virksomheder, der laver sort arbejde. Det er jeg bange for – det er jeg nødt til at sige – er bundlinjen i den her debat.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg ved ikke, hvor langt jeg skal trække denne her debat. Hvis jeg havde ønsket at holde hånden over virksomheder, som lavede plat og svindel og sort arbejde, havde jeg jo nok ikke fremsat det her lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejds-markedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, be-
tragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 76:

Forslag til lov om ændring af lov om Københavns Lufthavne A/S og lov om luftfart. (Flyvepladser med vital betydning for Danmarks nationale og internationale trafikforbindelser). Af trafikministeren (Flemming Hansen). (Fremsat 4/11 2004).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

Idet Venstres ordfører på L 76, fru Gudrun Laub, ikke kan være til stede, har jeg lovet at oplæse hendes ordførertale.

Københavns Lufthavn i Kastrup er en luft-
havn af vital betydning for Danmarks trafikfor-
bindelser nationalt og internationalt. Det er der vist ingen der er i tvivl om. Derfor er det vigtigt, at der er den nødvendige kapacitet, som kan til-
godese væsentlige samfundsmæssige og over-
ordnede trafikale hensyn.

Europa-Kommissionen har i flere omgange lagt an til at rejse sag mod den danske stat, mest på grund af ejerskabsbegrænsninger med hen-
syn til Københavns Lufthavne A/S, og EU har anset det som værende i strid med EU's regler om kapitalens frie bevægelighed. Kommissionen har også haft indvendinger mod trafikmini-
sterens ret til at udstede direktiver, godkende vedtægtsændringer m.v.

Den forrige regering afviste i 2000 Kommissi-
onens henvendelse, og den nuværende rege-
ring har faktisk også afvist henvendelsen i 2003. Efter den tid er der afsagt to principielle domme af EF-domstolen mod Storbritannien og Nordir-
land og mod Spanien. Efter domstolsafgørelserne har regeringen taget konsekvensen og med-
delt Kommissionen, at regeringen nu er indstil-
let på at få reglerne i overensstemmelse med EU-retten.

Formålet med det lovforslag, som vi så be-
handler i dag, er at modernisere og præcisere re-
guleringen af Københavns Lufthavne A/S med henblik på at sikre, at lovgivningen er i overens-
stemmelse med EU-retten.

Lovforslaget indebærer, at myndighedsrege-
leringen af Københavns Lufthavne indarbejdes i lov om luftfart, så der gælder samme regler for lufthavne generelt.

Den eksisterende lov om Københavns Luft-
havne A/S indeholder alene bestemmelser med relation til selskabets oprettelse og statens ejer-
skab, A/S'et omfatter både Kastrup og Roskilde. Herved skabes lovgivningsmæssigt en klar son-
dring mellem statens ejerskab på den ene side og myndighedsrollen på den anden side. Lov om Københavns Lufthavne A/S giver i dag traf-
ikministeren ret til at give selskabet direktiver for lufthavnsvirksomheden. Endvidere skal traf-
ikministeren godkende selskabets vedtægter.

Lovforslag nr. L 76 indebærer, at disse kom-
petencer ophæves, således som Kommissionen